

Z CIZÍCH REVUÍ

a) *Revue srbské.*

Ratnik.

Roč. XLIV. (1928) sv. V. Dokončení.)

Na konec uvádí, že armádní bezdrátová stanice nového typu v SHS. má akční radius zemí 7 km.

V další stati se zabývá službou naslouchací. Práví, že je to jeden z nejdůležitějších způsobů vyzvídání a ne spojení.

Tato služba měla ve světové válce velkou úlohu. U západních evropských vojsk byla úplně a systematicky zavedena. Zřízena velmi dokonalá zařízení pro naslouchání i pro zamezení naslouchání. Uvádí použití této služby a přístrojů za války světové. Angličané používali speciálního přístroje „Itok“ zkráceně „It“; popisuje jej, jakož i jeho použití.

Pak se pisatel rozepisuje o způsobu, jak zachycovat telefonní rozhovory, což jsou celkem známé věci.

Naslouchací služba dala podnět u válečných stran k odvetným opatřením. Uvádí příklady takovýchto opa-

tření, zejména u Němců a Angličanů z poslední války.

Dále se zmiňuje též o tom, že ve francouzském vojsku byly zavedeny speciální kursy pro vyslechnutí telefonických rozhovorů jak pro důstojníky, tak i pro vojíny.

Uvádí výtah z německé instrukce, jak zamezení nepříteli zachycení telefonických rozhovorů.

Zachycování telefonických rozhovorů atd. je důsledek dlouhé posícní války. Použití naslouchací služby za pohybu je velmi těžké a nemá takový význam. Neboť jakmile provádíme útok, jsou protivníkovi naše úmysly zhruba známy.

Při obraně má naslouchání velkou důležitost, zejména u předních stráží.

Pro správný chod naslouchací služby, praví pisatel, je nezbytně potřebí kádru vycvičených lidí, kteří musí znáti organizaci a způsob života nepřítelů a kteří úplně ovládají jeho jazyk. Technická práce při instalaci a obsluze

přístroje není tak důležitá jako dříve uvedené požadavky.

Co se organizační otázky týká, není pisatel toho názoru, aby byly naslouchací stanice přiděleny divisím, nýbrž štábům armád, protože to není racionální.

Naslouchacích stanic lze však též použít i ke kontrole vlastních telefonních stanic.

Ke konci uvádí celkem známá opatření proti naslouchání, na př.: použití dvojitých linek od plukovních štábů kupředu, sledování vedených rozhovorů prostřednictvím vlastních kontrolních stanic, bedlivý technický dohled na veškerá telefonní vedení, bedlivý průzkum, aby nemohl nepřítel položit drát nebo kabel před naše linie, a p.

Připomíná, že již v míru je nutno tato opatření provádět při výcviku telefonistů, čímž se o mnoho zmenší nebezpečí nepřátelského naslouchání za války.

Pisatel přiznává, že za světové války nebyla této službě věnována u Srů dostatečná pozornost a proto byly jejich rozhovory často v jejich neprospěch zachyceny, zejména Němci.

Žen. kpt. Vojislav M. Pavlovič: Výběr mužstva pro ženisty-pontoniéry. Pisatel si stěžuje, že se výběr mužstva pro ženisty-pontoniéry neprovádí s dostatečnou péčí, ač jsou v předpisech uvedeny veškeré vlastnosti, které má dotčený branec mít. Ukazuje na důležitost služby tohoto druhu u ženistů, zejména při stavbě mostů, a uvádí příklad, že u jedné jednotky pontoniérů bylo 32% lidí, kteří uměli plavat, 68%, kteří neuměli plavat; 56% znalých písma a 44% negramotných; 55% rolníků. Právě, že s jednotkou takto sestavenou je těžko pracovat.

Pak se rozepisuje o fyzické způsobilosti ženistů-pontoniérů a o jejich odborném výcviku, při čemž poukazuje opět na důležitost pečlivého výběru pro tak důležitý a speciální obor, zejména ve válce.

Dále uvádí nutnost znalosti písma. Dochází pak k závěru, podle kterého se má mužstvo vybrané pro ženisty-pontoniéry skládati:

ze 100% plavců, ze 70–80% znalých písma, z 30–20% negramotných, z 20 proc. řemeslníků.

Plk. v. v. Miloš Dj. Stanković: Italské letectvo. Autor popisuje, jak se Itálie a zejména její vůdce Mussolini, stará o organizační rozvoj italského letectva.

Nejprve hleděl, aby navykl italský národ otázkám týkajícím se letectva a aby vzbudil mezi italskou mládeží zájem a porozumění pro letecký sport. Když toho dosáhl, rozmnožoval letecká

sdržení, pořádá se svými eskadrilami lety po Itálii, zkrátka chtěl, aby v Itálii vždy křižovalo letectvo. Propaganda v prospěch letecké myšlenky je v Itálii velká. Aby mohla zdárně prosperovat, bylo vše, co se týká v Itálii letectva vůbec, centralisováno a úloha ta svěřena Aeroklubu. Aby byly zainteresovány masy, byly zřízeny i ženské sekce italské aeronautické ligy. Aeroklub byl vybaven velkými nadacemi a úvěry. Pořádány závody letecké za finanční podpory státní a p. Též pojištění pilotů a leteckého personálu vůbec a jejich rodin bylo vládou zajištěno.

To vše dokazuje, jaký význam přikládá vláda rozmachu letecké myšlenky mezi italským občanstvem. Aby byl usnadněn mladým lidem výcvik na piloty, otevřeno 15 leteckých civilních škol, rozložených po celé Itálii; mezi nimi jsou letecké školy pro piloty na hydroplánech. Do těchto škol jsou přijímáni mladíci po přijímací zkoušce ze všeobecných a technických vědomostí, po prohlídce vzhledem k jejich fyzické způsobilosti a po předložení úředně ověřeného svolení ke vstupu do školy od rodičů. Ve škole setrvávají celý rok na státní útraty a dostávají dokonce měsíční plat. Stane-li se jim neštěstí, dostanou pensii.

Veškerá tato opatření dokazují, že Itálie má živý zájem o řešení problému zdolání vzduchu.

V druhé stati se zabývá pisatel organizací speciálně vojenského leteckého personálu. Mussolini vydal různá nařízení, která mu umožňují, že disponuje velkým počtem vojenských pilotů, stále vycvičených a připravených na pouhé avízo k vzletu. Důležité je však ono nařízení, podle něhož mobilisace leteckých sil musí předcházet mobilisaci ostatního vojska. Aby dosáhl žádoucího počtu voj. letců, zabezpečil nejprve jejich kariéru, urychlil jejich povýšení; ba dokonce jsou rychleji povyšováni i oni důstojníci, zejména od dělostřelectva, kteří vykonali u letectva jen zkušenou pro pozorovatele. Vojenští letci mají speciální platy a přídatky, což konečně je u všech států, které mají vojenské letectvo.

Výnos z 15. srpna 1926 nařizuje vyplácení náhrad a jejich výše pilotům pro případ nezpůsobilosti k službě a jejich rodinám v případě smrti pilota a letce vůbec. Tato náhrada je stupňovitě upravena podle hodnoty.

Mimoto dostává v Itálii každý vojenský pilot po určité době vyznamenání: tak za 10 let dostane bronzovou, za 15 let stříbrnou a za 25 let zlatou medaili.

Tato všechna opatření umožnila vybavit italské voj. letectvo tolika piloty

a pozorovateli, kolik jich potřebuje. Aby byli stále schopni a udrženi na výši výcviku, nařídil Mussolini, aby veškerí piloti a pozorovatelé měli právo na odměny za lety, ale musí každých 6 měsíců vykonat nejméně 15 větších letů. To je konečně u všech evropských vojsk. Mussolini však šel dále. Postaral se i o udržování záložních vojenských pilotů v stálém výcviku, a to tím, že veškerý letecký personál vojenský v záloze může být povolán k dočasné službě jednotlivě buď k periodickému výcviku v létání nebo aby se mu dostalo potřebného výcviku odborného, a p.

Letecký personál i pracovní letecký personál je postaven po každé stránce při cvičeních na roven aktivnímu personálu. Dostává plat a odměny úplně stejné. Mimo to dostanou po cvičení ti, kteří s úspěchem vykonali zkoušky, odměny, a to na př.: personál letecký, pozorovatelé a piloti 1.000 lir, kulometníci 750 lir, u balonů dů-

stojníci a personál 600 lir, mechanikové 600 lir a p.

Voj. letecký personál v záloze povolán na cvičení v r. 1927 byl ve výborném stavu, což se výcviku týká. Byla učiněna opatření, aby byl též tento stav udržen. To je prý výsledek, kterého Mussolini dosáhl. Chce stále zdokonalovat výcvik, což miní dosíci privátní iniciativou leteckého personálu. Tak na př. utvořeno sdružení pilotů „Národní svaz leteckých pilotů“, které pečuje, aby obeznamovalo své členy s veškerým technickým moderním zdokonalováním v letectví. Ve větších obcích tvoří se pod ochranou fašistické milice skupiny letců, kteří se zavazují, že vykonají voj. výcvik mimo svou vojenskou povinnost.

Tím způsobem se italské letecké síly udržují v stále pohotovosti, aby na pouhé znamení vzletly a plnily daný úkol. Mjr. V. Komárek.

b) Revues belgické.

Bulletin belge.

Roč. 1929, leden—březen.*)

Les opérations de l'armée belge (1914—18). Leden, únor, březen 1929. Lednové číslo přináší pokračování o činnosti služeb v týlu za stabilisace, v únorovém a březnovém líčí se podrobněji operace u Tervaete 22. září 1914.

Avant-Postes réduits (plk. gšt. de Haene). Leden 1929. Autor na příkladem, v rámci pěší divise v obraně, která má 2 pluky v prvním a 1 pluk v druhém sledu, aplikuje nové předpisy (Instruction provisoire sur l'emploi des grandes unités z roku 1928, s doplňky) o vystavení snížených předních stráží, jež doplňuje směrnicemi, vydanými velitelem 1. arm. sboru a zkušenostmi ze cvičení v táboře Beverloo.

Zaujetí snížených PS. nařizuje vrchní velitel, když se domnívá, že útok nepřítele je blízký, a obranné opatření hlavní posice dostatečné.

Vystaví je lehké prvky arm. sboru.

Jejich úloha je všeobecně táž jako normálních PS, vystavených pěchotou; vrchní velitel však může pozměnit jejich úlohu nebo zmenšiti dobu trvání odporu.

Vzdálenost sledu odporu od hlavní posice jako u normálních PS, aby nepřítel nebyl upozorněn na změnu; výjimečně (podle terénu) může se sled odporu posunouti až na sled posic normálních PS.

Učlenění normálních PS. do hloubky — u snížených hloubky není.

Při směně má se čítati, že hlavní stráž normálních PS. (obyčejně 1 rota) bude směněna 1 četou lehkých vojsk. Palebnou kostru tvoří při snížených PS. část kulometného praporu divise.

Při obsazování normálních PS. má být pamatováno již na sestavu snížených PS., aby se směna dala hladce.

Zajišťovací sled snížených PS. bude ve dne značně menší — v noci není možno jej zredukovati.

Dělostřelectvo bude mít tytéž úlohy jako za normálních PS.

Pokud se velení týká: při normálních PS. je ustanoven jeden velitel PS., který je přímo odpovědný veliteli divise, při snížených PS. je pro každý úsek pluku ustanoven zvláštní velitel, který podléhá veliteli pluku.

Mimo to mohou velitelé praporů 1. sledu pro vlastní zajištění vyslati 1 nebo 2 pěší čety, jež zůstávají pod přímými rozkazy velitelů praporů na linii, jež je stanovena velitelem divise o síle, kterou určí velitel pluku, a na místa, jež vyhledá velitel praporu.

Jde o to, jaký je vzájemný vztah těchto dopředu posunutých čet k prvkům PS.?

Buď není velká vzdálenost PS. od hlavní posice a pak se mohou umístiti na linii posic a mohou doplniti palebný systém PS. a tak zabrániti hlubokému obchvatu hlavních stráží, neb je vzdálenost velká a pak tvoří záchytný sled při ústupu PS.

*) Přinášíme recenzi tohoto čtvrtletí později než duben—červen (viz čís. 6., str. 510), neboť jsme musili únorové číslo urgovati.

Ústup PS. neznamená ústup do-
předu posunutých čet; ty ustoupí, až se
projeví nepřátelský útok, aby bylo brá-
něno nepřátelskému průzkumu získati
zprávy o vlastní hlavní posici.

Zdá se, že systém je trochu kompli-
kovaný.

*Emploi de la défense terre-
stre contre aéronefs* (mjr. Mol-
hant). Leden 1929.

Autor pokračuje v své studii o po-
zemní protiletadlové obraně úvahami
o její organizaci a o jejím uvedení
v činnost (před mobilisací armády).

Dosavadní prostředky Belgie poklá-
dá za nedostatečné (asi 4 oddíly děl a 4
baterie světlometů) a je proto nutno
zvýšiti obranu pasivní a individuální
(kryty, osvětlení, používání masek atd.)
Dále uvažuje o potřebách aktivní obra-
ny Belgie pro ochranu: a) státního úze-
mí (asi 45 baterií děl a tolikéž čet svět-
lometů), b) armády, při čemž se opírá
o studie konané v cizích armádách (1
pluk děl o 3 oddílech na 1 arm. sbor).

V závěru poukazuje na nutnost zvý-
šiti obranné prostředky proti nepř. le-
teckým náletům, které budou častější
v budoucnu než v minulé válce, varuje
před improvizací v okamžiku potřeby a
domnívá se, že je nutno, aby mírová or-
ganisace obrany proti letadlům byla
blízká organizaci válečné.

Vedle přípravy materiální nutno se
připraviti i morálně, musí se připraviti
nejen vojáci, nýbrž celý národ.

*Les armées dans les Alpes
occidentales* (mjr. Delvaux). Le-
den a březen 1929.

Pisatel pokračuje v své studii o pře-
chodu západních Alp a ličí v lednovém
čísle přechod Alp Hannibalem, v břez-
novém čísle přechod Alp Bonapartem.

*L'organisation et le fonc-
tionnement du service de san-
té militaire* (mjr. lékař Léman). Le-
den, únor, březen 1929.

Autor pokračuje v své studii vyliče-
ním organizace a činnosti vojenské
zdravotnické služby za války 1914—1918,
a to nejen v armádě belgické, nýbrž
i v jiných armádách, hlavně francouz-
ské, anglické a německé.

*L'offensive. Progresion au
contact d'une division char-
gée d'une attaque de flanc* (plk.
gšt. Haus). Únor 1929.

Po úvodě, v němž z citátů francouz-
ských a německých vojenských odborníků
dokazuje, že příští válka bude po-
hybná a přinese proto možnosti útoku
do boku nepřátelské sestavy, studuje
autor případ divise, která má býti za-
sazena do boku nepřítele.

Předpokládá, že nepřítel, který kryje
své boky buď tím, že (podle němec-
kých předpisů) zahne svá křídla doza-

du nebo vyše zajišťovací oddíly, jež
mohou vytvořiti jen palebné clony více
méně husté — nebude moci z nedostat-
ku času nebo prostředků učiniti odvet-
ná opatření.

Pokud se týká sestavy, není rozdílů
od sestavy divise, nasazené čelně, kromě
toho, že je nutno pamatovati na
krytí boku.

Rozdíl je jen v zahajovacím boji,
kdy při postupu:

a) čelně, nepřátelské odpory jsou-
ce silnější, podporované dělostřele-
ctvem, budou vyžadovati metodičtější-
ho postupu, zesílení předvojů pěchotou
a dělostřelectvem valných vojáků, by-
chom co nejvíce fyzicky i morálně uše-
třili pěchotu pro boj o hlavní posici; to
vyžaduje více času na přípravu.

b) Do boku je třeba naopak míti
na paměti nutnost působiti rychle,
aby bylo dosaženo překvapení; to
je možné, poněvadž odpory nebudou
tak silné, budou podporovány jen částí
dělostřelectva a proto velitel divise mů-
že použití jednotek, jež má po ruce, t.
j. předvojů předem zesílených, podpo-
rovaných dělostřelectvem pro přímou
podporu. Přípravy vyžadují pak méně
času.

Prostředky, jimiž předvoje mohou
rychle zdolati nepřátelské odpory, jsou:

1. kulometry jednotek předvojů,
zesílené kulometry kulometného prapo-
ru divise,

2. obrněná auta, jejichž rychlost
a pancíř dovolí rychle a zblízka zasáh-
nouti nepřítele a způsobiti, zvláště v po-
hybné válce, překvapení,

3. tanky, bude-li jejich rychlost
zvýšena,

4. pěchotní, doprovodná dě-
la, jež — působíce zásadně jednotlivými
kusy — mohou uspišiti postup před-
vojů,

5. dělostřelectvo pro pří-
mou podporu v palebném postave-
ní bude moci ihned podporovati před-
voje.

Tedy překvapení bude získáno rych-
lostí postupu.

Jíti rychle znamená voliti vhodné
učlenění, míti jednotky dobře vycviče-
né a dobře velené.

Pokud se týká sestavy, předpokládá
se, že jdeme-li v rozvinutých tvarech,
je postup pomalejší — ale poslední vál-
ka dokázala možnostmi zásahu dělo-
střelectva a letectva, že není možno
blízko nepřítele postupovati jinak, aby-
chom nevydávali vojska — hlavně pě-
chotu — na pospas různým neočeká-
vaným příhodám, jež by mohly míti
vliv na jejich morálku. Můžeme však
i v rozvinutých tvarech pochodovali
rychle, je-li pochod nejen pečlivě při-
praven, nýbrž i neustále sledován orgá-

ny velitelství, jež musí rychle zpravovat svého velitele, a je-li podřízeným dána větší volnost, ovšem za předpokladu, že všichni velitelé — od velitele družstva až po velitele praporu — jsou na výši svých úloh.

Missions, tirset feux de l'artillerie (mjr. gšt. Sottiaux). Únor 1929.

Autor poukazuje na nutnost dokonale jasné a přesné vojenské mluvy, aby se usnadnilo vzájemné dorozumění. Tento požadavek je zvláště důležitý při provádění spojení mezi pěchotou a dělostřelectvem, které bývá svěřováno většinou mladším důstojníkům dělostřelectva ve funkci velitelů styčných hlídek u velitelů pěchoty, jejichž žádosti mají dále postupovati „ve formě ihned upotřebitelné“, jak praví předpisy.

Tato úloha by se značně usnadnila pojmenováním jednotlivých paleb, v němž by bylo zároveň zahrnuto povšechné označení úkolů, druhu a způsobu palby, stupeň její účinnosti podle různých cílů.

Podle těchto zásad činí pak pisatel své návrhy na roztržidění a pojmenování různých dělostřeleckých paleb, při čemž za podklad běže ustanovení předpisů.

Myslím, že je vojenské mluvě skutečně potřebí jasné definovaných po-

jmů. To bychom si měli uvědomiti zvláště my, kteří — můžeme tak říci — začínáme teprve tvořiti vlastní vojenskou terminologii, neboť naše předpisy na některých místech nejsou dosti jasné, a to proto, že nemáme přesné a jasné vymezených pojmů. Nezapomínejme, že jasnost, přesnost a stručnost jsou vlastností, jež vyhledáváme u rozkazů, a rozkazy — to je vojenská mluva!

Tannenberg. D'après les ouvrages officiels allemands. (Kpt. Vandaele.) Únor, březen 1929.

Pokračování v líčení bitvy u Tannenbergu podle oficiálních děl německých až do večera 29. srpna.

Une Journée de défense (pplk. gšt. Janssens), březen 1929.

Překlad článku: „Ein Tag in der Verteidigung“, uveřejněného v říjnovém čísle (1928) „Kriegskunst in Wort und Bild“.

Podle mého soudu nemají takové články místa v publikacích určených pro výchovu důstojníků, poněvadž se v nich často hřeší proti zásadám, jimiž se řídí uplatňování vlivu velitelů na vedení boje (všechno se provádí vzájemnou domluvou vojáků a ne na základě rozkazu velitelů); mohou se snad s úspěchem uplatniti v časopisech určených pro mužstvo, jako je náš: „Naše vojsko“. Mjr. gšt. J. Fetka.

LITERÁRNÍ PŘEHLED

A. Spisy české.

Swieteczský Bedřich, kapitán v. v.: „Kurucké války na Slovensku.“ Praha 1928, str. 146, obrazů 15, map 7.

Vojenský archiv RČS vydal uvedenou knihu v řadě první spisů vojensko-historických pod číslem 4.

Autor knihy je znám zajímavým článkem „Z vojenských dějin staré Prahy“, uveřejněným ve „Zprávách Vojenského archivu a musea“, ročník 1928, svazek IV. (viz recenzi ve V. R., ročník IX., čís. 10, str. 604).

Novou publikací sleduje ředitelství Vojenského archivu RČS účel, seznámit odborníky-vojáky s vojensko-historickými událostmi, které se odehrály koncem XVII. a počátkem XVIII. století na půdě nynějšího Slovenska a Podkarpatské Rusi. Přispívá tím k prohloubení znalosti bojů na domácí půdě. Poněvadž jsou vsunuty i poznámky ze všeobecné místní historie, skýtá takto i cestovateli cenné údaje o městech a

hradech obou našich východních zemí. Proto nutno tuto činnost VA jen schvalovati.

Studie je rozvržena na čtyři části:

První část líčí stručně poměry v Uhrách v době kuruckých válek. Seznamuje čtenáře s absolutistickými snahami Habsburků a s uherským odbojem proti nim, ač tehdejší maďarská šlechta nebyla nikterak nekompromisní a stála zčásti brzo na straně císařské, brzo na straně povstalců-kuruců. Bojem trpěly nejvíce Slovensko a Podkarpatská Rus. Obě země zůstaly pak daleko za dolními zeměmi uherskými jak hospodářsky, tak kulturně a počaly se pozpědati teprve v novější době.

Druhá část podává povšechný přehled bojů s Turky a po míru s nimi bojů t. ř. malkontentů, od třicetileté války až po odboj Thökölyho (1663 až 1678).

Třetí část pojednává stručně o po-